

УДК 81.271.12

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/81-1-45>**Валерія ЛІХОШЕРСТОВА,**

orcid.org/0000-0002-2363-3973

асистент кафедри англійської мови в судноводінні
Херсонської державної морської академії
(Херсон, Україна) valeriia.likhosherstova@gmail.com

СПОСОБИ ОРГАНІЗАЦІЇ РОБОТИ З ВІДЕОМАТЕРІАЛАМИ НА ЗАНЯТТЯХ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ОНЛАЙН

Глобалізація та цифровізація світу має свій вагомий вплив і на сферу освіти в Україні. З розвитком технологій розширюється доступ до освітніх матеріалів та різноманітної корисної інформації загалом. Наразі існує значна кількість онлайн ресурсів, доступних кожному, які містять відеоматеріали, що можуть бути корисними у ході вивчення тієї чи іншої дисципліни. Викладач, який прагне бути прогресивним, повинен адаптуватися до реалій сучасного світу та використовувати наявні онлайн ресурси для того, аби навчальний процес був сучасним, цікавим та ефективним для здобувачів освіти. Після детального аналізу праць низки вітчизняних та зарубіжних науковців встановлено, що робота з відеоматеріалами у ході вивчення іноземної мови не лише позитивно впливає на розвиток мовленнєвих умінь здобувачів освіти, а й сприяє розвитку їхньої соціокультурної компетенції. Це є важливим аспектом у сучасному глобалізованому світі, де міжкультурна комунікація є необхідною умовою для ефективної взаємодії. У статті також встановлено, що використання автентичних відеоматеріалів для вивчення іноземної мови, зокрема англійської, є важливим.

У статті розглядаються три способи організації роботи з відеоматеріалами на онлайн заняттях з англійської мови. Перший спосіб полягає у використанні таких сервісів відео зв'язку як Zoom, Google Meet та Microsoft Teams. Інший спосіб організації роботи з відеоматеріалом полягає у тому, щоб інтегрувати відео у навчальне середовище, таке як Moodle. Третій спосіб полягає у використанні спеціальних онлайн-сервісів для роботи з відеоматеріалом, таких як EdPuzzle. Окрім того, у статті надано проілюстровані приклади використання вищезазначених способів організації роботи з відеоматеріалами на заняттях з морської англійської мови зі студентами Херсонської державної морської академії.

Ключові слова: відеоматеріали, онлайн сервіси, онлайн заняття, англійська мова.

Valeriia LIKHOSHERSTOVA,

orcid.org/0000-0002-2363-3973

Assistant at the English Language Department for Deck Officers
Kherson State Maritime Academy
(Kherson, Ukraine) valeriia.likhosherstova@gmail.com

WAYS OF WORKING WITH VIDEO MATERIALS IN ONLINE ENGLISH CLASSES

Globalisation and digitalisation have had a significant impact on the education sector in Ukraine and worldwide. With the development of technology, access to educational materials and helpful information in general is expanding. Many online resources are available to everyone, including video materials that can be useful in studying a particular discipline. A teacher who wants to be progressive must adapt to the realities of the modern world and use the available online resources to make the learning process modern, exciting and effective for students. After a detailed analysis of the works of several domestic and foreign scholars, it was found that working with video materials in the course of learning a foreign language not only has a positive effect on the development of students' speech skills but also contributes to the development of their socio-cultural competence. It is essential in today's globalised world, where intercultural communication is a prerequisite for effective interaction. The article also establishes that using authentic video materials to learn a foreign language, particularly English, is essential.

This article discusses three ways of organising work with video materials in online English classes. The first way is to use video communication services such as Zoom, Google Meet, and Microsoft Teams. The second way to organise work with video material is to integrate video into a learning environment like Moodle. The third way is to use special online services like EdPuzzle to work with video materials. In addition, the article provides illustrated examples of the above methods of organising work with video materials in online classes of Maritime English with the students of Kherson State Maritime Academy.

Key words: video materials, online services, online classes, English.

Постановка проблеми. Наразі процес навчання провадиться в епоху цифровізації, популярності соціальних мереж та різноманітних онлайн ресурсів. Кожен має доступ до художніх чи документальних фільмів іноземними мовами, до незліченої кількості відео матеріалів освітнього, розважального та практичного характеру. У швидкому доступі знаходяться розбори кейсів, корисні поради фахівцям різних галузей, відео-презентації з поясненням базових термінів тощо. Окрім того, наявні онлайн та офлайн сервіси, за допомогою яких можна створювати власні унікальні відеоматеріали для використання як в особистих так і в освітніх цілях. Тому завдання сучасного викладача полягає в умілому застосуванні наявних ресурсів для того, аби зробити навчальний процес ефективним, цікавим, комфортним, а також таким, який відповідає часу.

Аналіз досліджень. У питанні використання відеоматеріалів для вивчення іноземних мов вітчизняні та зарубіжні науковці сходяться на тому, що воно є виправданим та ефективним. Так, О. Рогульська та О. Тарасова зазначають, що відеоматеріали та правильно підібрані вправи до них дозволяють сформувати навички аудіювання, говоріння, читання та письма – чотирьох основних видів мовленнєвої діяльності. (Рогульська, Тарасова, 2018: 397). К. Кеннінг-Увілсон стверджує, що відео, на відмінну від академічного аудіювання, допомагає студентам краще розуміти зміст (Кеннінг-Увілсон, 2000). О. Гур'єва робить висновок, що залучення автентичних відеофрагментів сприяє розвитку комунікативної компетенції студентів, тому є невід'ємною складовою вивчення іноземної мови (Гурева, 2011: 110).

На думку О. Мудрика, використання відеоматеріалів у процесі вивчення іноземної мови допомагає активізувати наявні знання, зацікавити студентів та сприяє розвитку їхньої соціокультурної компетенції (Мудрик, 2022: 90). Розглядаючи художні фільми та їх використання на заняттях з англійської мови, К. Роель висловлює думку про те, що фільми допомагають познайомити студентів з різними діалектами, формами звернення, традиціями, мовною взаємодією між представниками різних соціальних груп (К. Роель, 2010: 2).

Т. Гузіна вказує, що за методикою викладання іноземної мови робота з відеоматеріалом розділена на три етапи: переддемонстративний, демонстративний та післядемонстративний. Мета першого етапу (ще відомого за назвою *pre-viewing*) полягає в підготовці студентів до перегляду, а також усуненні потенційних проблем у сприйнятті інформації. Демонстративний етап (*viewing*

або *while-viewing*) включає в собі власне перегляд відео та виконання завдань, націлених на пошук нового мовного матеріалу (граматики чи лексики) та його опрацювання. На післядемонстративному етапі (*post-viewing*) вихідний відеоматеріал використовується як база для подальшого розвитку продуктивних умінь (Гузіна, 2021: 251).

З урахуванням вищезазначеного, вважаємо, що позитивний вплив автентичних чи то адаптованих відео матеріалів на заняттях з іноземної мови доведено. Відкритим залишається питання пошуку онлайн ресурсів, за допомогою яких викладач може організувати роботу з відеоматеріалом в інтерактивний спосіб у період реалізації навчального процесу в режимі онлайн.

Мета статті полягає в огляді способів організації роботи з відеоматеріалом на заняттях з іноземної мови, а також описі власного досвіду використання цих способів на заняттях з морської англійської мови зі студентами Херсонської державної морської академії.

Виклад основного матеріалу.

I. Спосіб перший – сервіси відео зв'язку.

Найбільш популярними сервісами відео зв'язку серед закладів освіти України та світу є *Zoom*, *Google Meet* та *Microsoft Teams*. Кожен з вищезазначених онлайн ресурсів дає можливість організатору конференції (викладачу) транслювати свій екран, а учасникам (здобувачам освіти) – взаємодіяти з ним. Серед інструментів, які допоможуть організувати роботу з відеоматеріалом на онлайн занятті, основним є демонстрація екрану з можливістю його анотації. Учасники відео конференції мають можливість написати текст, додати стікери та нотатки, щось підкреслити, розмістити геометричні фігури та знаки, виділити інформацію на екрані кольором чи щось малювати. Викладач при цьому бачить, хто саме залишає коментарі.

Окрім того, на час проведення відео конференції учасникам доступний спільний чат – місце для обміну текстовими повідомленнями та файлами. Чат може бути використаний для того, щоб надіслати завдання, якого немає на екрані, отримати відповіді студентів.

До всіх вищезазначених сервісів відео зв'язку інтегровано віртуальні дошки. У *Zoom* та *Microsoft Teams* цей елемент має назву *Whiteboard*. Для користувачів *Google Meet* доступна онлайн дошка *Jamboard*. Хоча назви елементів різняться, принцип роботи з ними та функціональне наповнення однакові. Під час відео конференції або заздалегідь організатор має можливість створити таку віртуальну дошку та долучити до неї всіх інших учасників конференції з правом перегляду та/або

редагування. *Microsoft Teams* дозволяє розмістити на дошці відео з відео сервісу *YouTube*. На віртуальній дошці *Zoom* такої можливості поки немає, однак можна розмістити посилання, яке матиме вигляд зображення з екраном комп'ютера.

Так, опрацювання теми «*Superstructure: Accommodation Spaces*» зі студентами першого курсу базувалося на перегляді відео блогу моряка, який демонструє суднову надбудову. На віртуальній дошці *Zoom* робота з відео організована наступним чином: завдання етапів *pre-viewing*, *while-viewing* та *post-viewing* розміщені на віртуальних стікерах. Посилання на відео на сервісі *YouTube* розміщено у вигляді зображення, як було вказано вище (рис. 1).

Перевагою роботи з відеоматеріалом через сервіси відео зв'язку є можливість організації кожного етапу роботи з відео з мінімальним використанням інших сервісів. Кожен здобувач освіти є залученим у процес, а результат роботи на занятті можна зберегти та завантажити на комп'ютер чи хмарне середовище.

II. Спосіб другий – навчальні середовища.

Необхідність реалізації навчального процесу в онлайн або змішаній формі зумовила перехід закладів освіти на різноманітні навчальні середовища, такі як *Moodle* та *Google Classroom*. Вони дають змогу створювати повноцінні курси, уроки, блоки завдань, а також відслідковувати прогрес здобувачів освіти. Оскільки в Херсонській державній морській академії основним навчальним середовищем є платформа *Moodle*, розглянемо можливості роботи з відеоматеріалом саме на ній. Відео на будь-якому курсі на платформі *Moodle* можна розмістити декількома способами: завантажити як файл, прикріпити посилання на інший ресурс (наприклад на сервіс *YouTube*) або інтегрувати відео файл в елемент «Урок». У перших двох випадках відео розміщується суто як матеріал для ознайомлення. Якщо викладачу необхідно

оцінити роботу здобувачів освіти над відеоматеріалом, рекомендовано оформити завдання через елемент «Урок». Параметри редагування дозволяють додавати сторінки з даними та сторінки з питаннями. «Сторінка з даними» – сторінка з текстом, відео, аудіо або зображенням, яка не містить активних вправ, тобто таких, де студенти мають обрати відповідь, вписати слово тощо. Здобувачі освіти не зможуть отримати оцінку за перегляд відео і відомість про роботу студентів з ним ніде не відобразатиметься. «Сторінка з питаннями» може містити завдання таких типів: числовий, множинний вибір, відповідність, есе, коротка відповідь, правильно/неправильно. Саме «Сторінка з питаннями» дає можливість студентам отримати бали за правильні відповіді, а також перевірити себе. Робота з відео через активність «Урок» дає змогу студентам отримати бали за свою роботу в «Журналі оцінок». Звичайно вибір типу сторінки та типу вправи залежить безпосередньо від завдання.

Далі подано приклад роботи з відеоматеріалом до теми «*Load Lines*» на платформі *Moodle*. На етапі *pre-viewing* мета вправи полягала в обговоренні, активізації знання з теми. Для розміщення такого завдання підходить сторінка з даними (Рис. 2).

6 Discuss the questions.

1. Why is Plimsoll mark called so?
2. What could the letters on load lines indicate?
3. What can happen if the Plimsoll mark submerges?

next

Рис. 2. Сторінка з даними на платформі Moodle

Далі за планом заняття студенти мають переглянути відео та позначити речення як «правдиві» та «хибні». Для цього можна використати елемент «Сторінка з даними», де відео та всі речення роз-

**Superstructure:
Accommodation Spaces**

Pre-viewing	While-viewing	Post-viewing
<p>Discuss the questions.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Why is the Master's cabin located right under the navigation bridge? 2. On what deck would you like to have your cabin? 3. Is the superstructure construction the same on all ships? What is standard? What may vary? 	<p>Watch the video and choose the correct option.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. The superstructure tour started from its top / lowest deck. 2. There is a D-deck / C-deck below the bridge which is an open / a covered deck. 3. The cabins of the crew are located next to the laundry / galley. 4. On this ship, deck officers live on the starboard / port side of the deck. 	<p>List the facts about accommodation spaces that were new to you.</p> <ul style="list-style-type: none"> • • • •

Рис. 1. Робота з відео на Whiteboard у Zoom

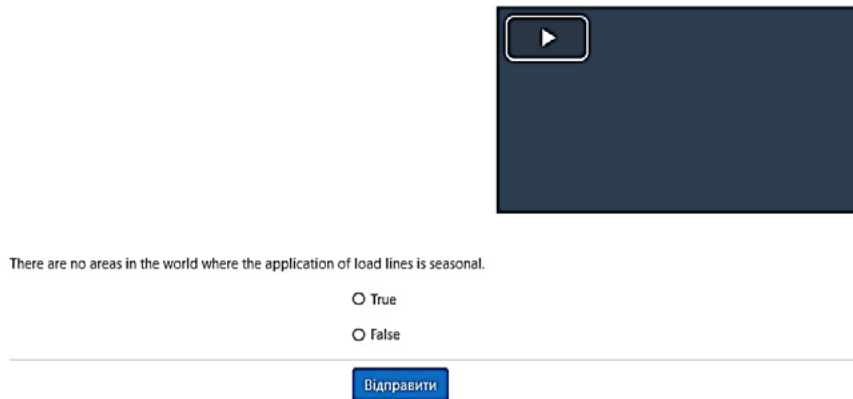

Рис. 3. Розміщення відео та активної вправи «Правильно/Неправильно» на Moodle

міщенні на одній сторінці, а перевірка вправи проходить усно. Інший варіант – використання елемента «Сторінка з питаннями», а саме «Правильно/Неправильно». У такому випадку студенти матимуть активну вправу, де обиратимуть один варіант із запропонованих та зможуть перевірити його правильність (рис. 3). Однак недоліком цього способу вважаємо неможливість розмістити відео та список речень з різними варіантами відповіді на одній сторінці. Наразі доступно лише розміщення відео та одного речення на одній сторінці у вигляді активної вправи. Тому, якщо на етапі *while-viewing* заплановано, наприклад, 10 речень,

сторінку з питанням потрібно створювати до кожного окремого речення.

Загалом робота з відеоматеріалом у навчальному середовищі *Moodle* є зручною. Вона може здійснюватися асинхронно. Здобувачі освіти можуть опрацювати матеріал самостійно, а викладач оцінити їхню роботу. Окрім розглянутих елементів на платформі *Moodle* існують й інші, які можуть бути додатково використанні для організації роботи з відео.

III. Спосіб третій – спеціальні сервіси.

Для більш інтерактивної роботи з відео можна скористатись спеціальними сервісами. Одним із таких є веб-сайт *EdPuzzle*, який дозволяє скоротити відео, додати аудіо доріжку, нотатки та інтегрувати у відео відкриті питання та завдання типу множинний вибір. Функція «*Teacher Assist*» працює на основі штучного інтелекту та може згенерувати питання до інформації з відео. Працювати можна як із власним відеоматеріалом, завантаженим на сайт, так і з відео з платформи *YouTube* (Рис. 4).

Так, для вивчення типів контейнеровозів підібрано навчальне відео з *YouTube* каналу *Marine Insight*, присвяченому морській індустрії (рис. 4). Коли сту-

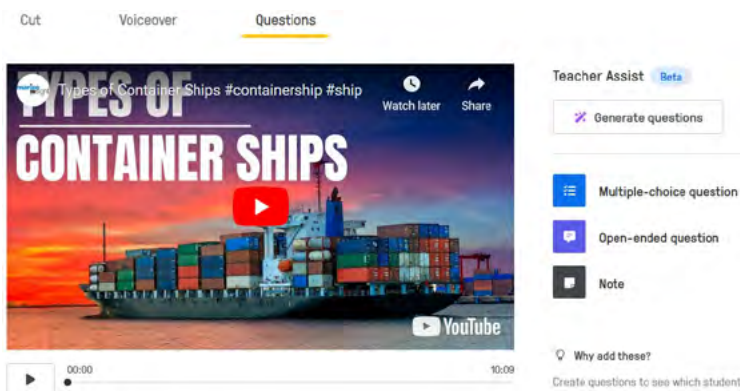

Рис. 4. Підготовка відео на сайті *EdPuzzle*

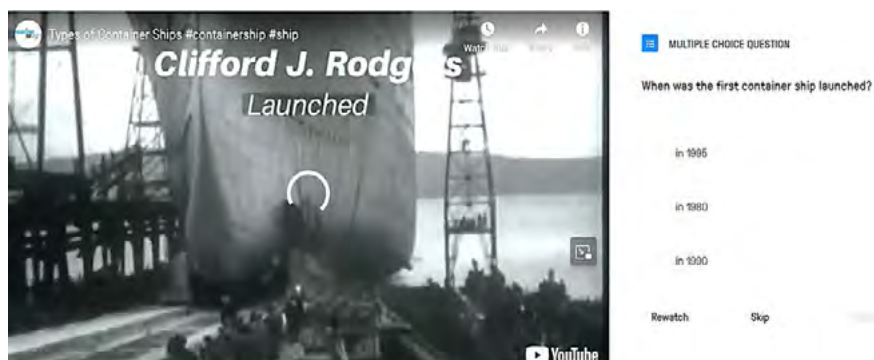

Рис. 5. Перегляд відео на платформі *EdPuzzle*

денти переглядають відео, воно зупиняється там, де викладач розмістив завдання. Це може бути питання з множинним вибором, відкрите питання або нотатка з важливою інформацією (рис. 5). У вигляді таких стікерів-нотаток можна розмістити вправи для етапів *pre-viewing* та *post-viewing*.

Однак веб-сайт *EdPuzzle* не містить інших функцій та елементів, тому навряд чи підходить для того, аби бути застосованим як єдиний інструмент для опрацювання відеоматеріалу. Найбільш ефективним сервіс може бути у комбінації з іншими онлайн ресурсами.

Висновки. Підсумовуючи зазначене вище, можемо констатувати, що описані способи організації роботи з відеоматеріалом на заняттях з іноземної мови є доступними для більшості, дають можливість викладачу активно залучити здобувачів освіти до навчального процесу, полегшують його та роблять цікавішим. Кожен зі способів має свої переваги. Однак вважаємо, що найкращого результату можна досягти застосовуючи різні онлайн ресурси разом, інтегруючи їх між собою. Це допоможе нівелювати їхні недоліки та максимально використати їхні позитивні сторони.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Верисокін Ю. Відеофільми як засіб підвищення мотивації учнів. *Іноземна мова в школі*. 2003. № 4-5. С. 31–34.
2. Гузиніна Т. Особливості використання відеоматеріалів у процесі навчання англійської мови у вищих військових закладах освіти. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2021. Вип. 35, том 2. С. 248–253.
3. Гур'єва О. Використання відеофрагментів як автентичного матеріалу в межах комунікативного підходу. *Педагогічна освіта: теорія і практика*. 2011. Вип. 9. С. 107–110.
4. Казачінер О. Використання відеокурсів на уроках англійської мови : методичний матеріал. *Англійська мова та література*. 2007. № 2. С. 2.
5. Мудрик О. Особливості використання інформаційних відео технологій під час вивчення іноземної мови. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2022. № 80, Т. 2. С. 87–91.
6. Рогульська О., Тарасова О. Використання відеоматеріалів для підвищення мотивації майбутніх учителів іноземної мови. *Збірник наукових праць Національної Академії Державної прикордонної служби України: Серія Педагогічні науки*. 2018. № 2(13). С. 389–399.
7. Canning-Wilson C. Practical Aspects of Using Video in the Foreign Language Classroom. *The Internet TESL Journal*. 2000, Vol. VI, No. 11.
8. Roell C. Intercultural Training with Films. *English Teaching Forum*. 2010. N. 2. P. 2–15.

REFERENCES

1. Verysokin Yu. (2003) Videofilmy yak zasib pidvyshchennia motyvatsii uchniv. [Videofilm as a means of increasing student motivation] *Inozemna mova v shkoli – Foreign language at school*, 4-5. 31–34. [in Ukrainian].
2. Huzynina T. (2021) Osoblyvosti vykorystannia videomaterialiv u protsesi navchannia anhliiskoi movy u vyshchikh viiskovykh zakladakh osvity. [Peculiarities of using video materials in the process of English language teaching in higher educational military institutions] *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk – Humanities science current issues*, 35. V. 2. 248–253. [in Ukrainian].
3. Hurieva O. (2011) Vykorystannia videofrahmentiv yak avtentychnoho materialu v mezhakh komunikatyvnoho pidkhodu. [Use of authentic video materials within a communicative approach] *Pedahohichna osvita: teoriia i praktyka – Pedagogical Education: Theory and Practice*, 9. 107–110. [in Ukrainian].
4. Kazachiner O. (2007) Vykorystannia videokursiv na urokakh anhliiskoi movy : metodychnyi material. [The use of video courses in English lessons: methodical material] *Anhliiska mova ta literatura – English language and literature*, 2. 2. [in Ukrainian].
5. Mudryk O. (2022) Osoblyvosti vykorystannia informatsiinykh video tekhnolohii pid chas vyvchennia inozemnoi movy. [Peculiarities of using information video technologies while teaching a foreign language] *Pedahohika formuvannia tvorchoi osobystosti u vyshchii i zahalnoosvitnii shkolakh – Pedagogy of creative personality formation in higher and general academic schools*, T, 80, V. 2. 87–91. [in Ukrainian].
6. Rohulska O., Tarasova O. (2018) Vykorystannia videomaterialiv dlia pidvyshchennia motyvatsii maibutnykh uchyteliv inozemnoi movy. [Usage of Video Materials to Enhance Motivation of Future Foreign Language Teachers] *Zbirnyk naukovykh prats Natsionalnoi Akademii Derzhavnoi prykordonnoi sluzhby Ukrainy: Serii Pedahohichni nauky – Collection of Scientific Works of the National Academy of the State Border Guard Service of Ukraine. Series: Pedagogical Sciences*, 2(13). 389–399. [in Ukrainian].
7. Canning-Wilson C. Practical Aspects of Using Video in the Foreign Language Classroom. *The Internet TESL Journal*. 2000, Vol. VI, No. 11.
8. Roell C. Intercultural Training with Films. *English Teaching Forum*. 2010. N. 2. P. 2–15.